

26. Юрчишин В.М. Фактори, що обумовлюють необхідність участі прокурора в кримінальному процесі / В.М. Юрчишин // Вісник Академії адвокатури України. – 2010. – № 2(18). – С. 146–148.
27. Руденко М.В. Сутність прокурорського процесуального керівництва досудовим розслідуванням / М.В. Руденко, В.П. Півненко // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2013. – № 2. – С. 34–38
28. Рекомендація Rec(2000)19 «Про роль прокуратури в системі кримінального судочинства», прийнята Комітетом міністрів Ради Європи 6 жовтня 2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepe/reftexts/Rec\(2000\)19Ukraine.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepe/reftexts/Rec(2000)19Ukraine.pdf).
29. Бабкова В.М. Проблеми здійснення прокурором наглядових повноважень у формі процесуального керівництва під час проведення досудового розслідування / В.М. Бабкова // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2012. – № 3. – С. 71–73.
30. Михайленко О.Р. Прокуратура України : [підручник] / О.Р. Михайленко. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – 336 с.

Анотація

Чорноусько М. В. Правова природа прокурорського нагляду у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням. – Стаття.

У статті розглядається питання визначення правової природи здійснення прокурором нагляду за діяльністю органів, що проводять досудове розслідування кримінальних проваджень у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням.

Ключові слова: досудове розслідування, прокурорський нагляд, правова природа, процесуальне керівництво, функції прокуратури.

Аннотация

Чорноусько М. В. Правовая природа прокурорского надзора в форме процессуального руководства досудебным расследованием. – Статья.

В статье рассматривается вопрос об определении правовой природы осуществления прокурором надзора за деятельностью органов, которые проводят досудебное расследование уголовных производств в форме процессуального руководства досудебным расследованием.

Ключевые слова: досудебное расследование, прокурорский надзор, правовая природа, процессуальное руководство, функции прокуратуры.

Summary

Chornousko M. V. Legal nature of the prosecutorial supervision in the form of pre-trial investigation procedural governance. – Article.

The article deals with the question of determining the legal nature of the supervision by prosecutor agencies conducting pre-trial investigation of criminal proceedings in the form of pre-trial investigation procedural governance.

Key words: pre-trial investigation, prosecutorial supervision, legal nature, prosecutorial functions.

УДК 343.150.1

К. С. Щур

РОЛЬ ВНУТРІШНЬОГО ПЕРЕКОНАННЯ СЛІДЧОГО ПІД ЧАС ОЦІНКИ ДОКАЗІВ

Постановка проблеми. У ст. 94 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК) зазначено: «Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд за своїм внутрішнім переконанням, яке ґрунтується на всебічному, повному й неупередженому дослідженні всіх обставин кримінального провадження, керуючись законом, оцінюють кожний доказ з точки зору належності, допустимості, достовірності, а сукупність зібраних доказів – з точки зору достатності та взаємозв'язку для прий-

няття відповідного процесуального рішення». Проаналізувавши цю норму, треба відзначити, що в ній немає конкретного визначення «оцінки доказів», а лише наводиться перелік осіб, які здійснюють таку діяльність, і засади її реалізації. Також залишається незрозумілим і досі суперечливим у науці питання, що саме треба розуміти під «внутрішнім переконанням» слідчого, прокурора, слідчого судді й суду та яку роль воно відіграє для правильної, належної оцінки доказів.

Вільна оцінка доказів припускає варіативність у результатах оцінки одних і тих же доказів, тому що вона здійснюється різними посадовими особами, що ведуть кримінальний процес на різних етапах кримінального провадження. У цьому випадку можуть виникати суперечливі моменти з приводу того, що прокурор або судді всіх інстанцій, оцінивши всі докази, наявні в справі, мають право не погодитися з оцінкою, яка була надана слідчим, та дійти зовсім інших висновків. Тому законом для цих осіб встановлюється право повернути кримінальну справу на проведення додаткового слідства. Однак чи можна казати про вільну оцінку доказів і внутрішнє переконання слідчого, якщо йому надаються прокурором певні вказівки, а справа не буде рухатися, якщо він не змінить свого рішення з приводу оцінки доказів так, щоб прокурор та слідчий суддя, суд з ним не погодилися?

Аналіз досліджень і публікацій. Найбільш близькими до досліджуваної теми є наукові статті таких авторів, як Ю.Б. Пастернак [1], В.М. Стратонов [2], В.О. Сич [3], Н.Л. Дроздович [4, 5], О.М. Журова [6], а також кандидатська дисертація С.М. Смокова [7] та інші.

Деякі науковці у своїх працях наголошують на тому, що внутрішнє переконання – взагалі оціночне поняття, і що його не вистачає для правильної, належної, всебічної оцінки доказів, адже емоційний стан, «безсумнівність», переконання й закономірності, на яких ґрунтуються процеси мислення в усіх людей, однакові. Про це говорять у своїх статтях Ю.Б. Пастернак («Проблема істини в сучасному кримінальному процесі» [1, с. 276]) та В.М. Стратонов («Кримінально-процесуальні рішення в системі пізнавальної діяльності» [2, с. 173]).

Отже, бачимо, що на практиці вищевказана проблема досить активно й неодноразово висвітлювалася, проте розбіжності між ученими й досі залишаються неминучими. Кожний по-різному бачить і розуміє такі оціночні поняття, як «внутрішнє переконання», «вільна оцінка доказів».

З огляду на викладене слід зазначити, що ця низка проблемних питань не врегульована належним чином законодавством (а саме діючим КПК) України, а також залишається невстановленою позиція вчених у науковій юридичній літературі. Отже, дослідження є актуальним, метою якого виступає формулювання власного визначення вищенаведених понять, з'ясування того, наскільки їх роль важлива для правильного, належного, всебічного розгляду й вирішення кримінальної справи, ведення кримінального провадження, погодження думок і переконань слідчого, прокурора, слідчого судді та суду.

Виклад основного матеріалу дослідження. В.О. Сич вважає, що внутрішнє переконання слідчого під час оцінки доказів, визначення обсягу обвинувачення, кваліфікації злочину повинно мати такий само захист, як у слідчого судді або судді, тобто бути захищеним від будь-яких втручань, у тому числі прокурора

[3, с. 205–206]. Н.Л. Дроздович досліджує історичний шлях наукового та законодавчого визначення «внутрішнє переконання судді» та зазначає, що за умови вільної оцінки доказів можливо досягнути більш високого рівня ефективності правосуддя. Також вона займається аналізом досвіду законодавчого визначення принципу вільної оцінки доказів та особливості конструкції в країнах романо-германської системи, до якої належить і Україна [5, с. 257]. Дослідник О.М. Журова переконує, що оцінка цих доказів і, відповідно, формування переконання слідчого й судді про їх допустимість має деякі відмінності та попередньо здійснюється на етапі формування самих доказів та їх джерел: від моменту прийняття рішення про проведення оперативно-розшукових заходів до фактичного отримання доказової інформації, а остаточно – після надання слідчому чи судді протоколів з необхідними додатками, складеними за результатами оперативно-розшукової діяльності [6].

Учений С.М. Смоков у дисертації на тему «Внутрішнє переконання слідчого і його роль при прийнятті процесуальних рішень» зазначає, що одним з актуальних наукових напрямків теорії й практики кримінального процесу є поглиблена розробка проблем внутрішнього переконання слідчого, його ролі в прийнятті процесуальних рішень на стадії досудового слідства, на сучасному етапі боротьби зі злочинністю. У дисертації автор демонструє, як внутрішнє переконання слідчого впливає на прийняття процесуальних рішень, показує його роль у провадженні за кримінальними справами на досудових стадіях кримінального процесу. Розкриває поняття внутрішнього переконання слідчого як «стан сформованого професійного знання у свідомості слідчого, коли він вважає зібрані у справі докази достатніми для прийняття рішення, впевнений у правильності свого висновку й готовий до відповідних практичних дій – прийняття рішення відповідно до отриманих знань» [7, с. 10].

Спочатку з'ясуємо, як між собою пов'язані оцінка доказів і внутрішнє переконання. Для цього треба встановити, яке з понять є ширшим за змістом. Більшість учених-процесуалістів, у тому числі О.М. Журова [6] та В.В. Золотих [8, с. 67], вважають оцінку доказів виключно розумовою логічною діяльністю, спрямованою на встановлення їхньої належності, допустимості, достовірності й достатності. Нині закон гарантує відсутність будь-яких заздалегідь встановлених правил щодо пріоритетності певних доказів у справах або їх переваги над іншими. Тому органам кримінального провадження залишається лише ґрунтуватися на власному внутрішньому переконанні. Таким чином, бачимо, що змістовність терміна «внутрішнє переконання» повністю поглинається поняттям «оцінки доказів» і виступає його невід'ємним складовим елементом.

Як свідчить історичний досвід запровадження принципу вільної оцінки доказів, у країнах романо-германської правової системи він відбувається в період побудови буржуазного суспільства відповідно до нових гуманістичних ідей реформування системи феодального правосуддя (у зв'язку з неспроможністю теорії формальних доказів забезпечити ефективне судочинство).

На нашу думку, найбільш повним і змістовним визначенням оцінки доказів, до якого ми приєднуємося, є формування Ю.І. Азарова [9, с. 102]: «Оцінка доказів – це розумова (логічна) діяльність особи слідчого, прокурора, суду, яка полягає в

тому, що ці посадові особи, керуючись своїм внутрішнім переконанням, яке ґрунтується на всебічному, повному й об'єктивному розгляді доказів сукупно, законом та правосвідомістю, вирішують питання про допустимість, належність і достовірність доказів та їх достатність для обґрунтування процесуального рішення». У змісті цього визначення ми бачимо термін «правосвідомість» і «внутрішнє переконання». Дуже багато праць щодо визначення терміна «правосвідомість» та його значення для оцінки доказів написав Ю.М. Грошевий [10, с. 248] – автор, який вважається в науці експертом з цього складного питання. На його думку, правова свідомість – це система почуттів, звичок, уявлень, поглядів, теорій, ідей суб'єктів права (носіїв правосвідомості), які відображають правову дійсність та оціночне ставлення до неї (до соціально-правових установок і ціннісних орієнтацій суспільства; до минулого, теперішнього чи до очікуваного права) і відіграють через це роль своєрідного регулятора (саморегулятора) їх поведінки в юридично значущих ситуаціях. Правосвідомість нерозривно пов'язана з внутрішнім переконанням окремої особи, її емоціями й рівнем моральності. Кожна конкретна особа, має свій рівень правової свідомості. Із цих відомостей науковці роблять висновок про менталітет, освіченість, рівень моральності всього народу, який проживає в межах певної країни.

Н.Л. Дроздович [11, с. 138] наголошує, що порівняння нормативних положень щодо принципу вільної оцінки доказів КПК Російської Федерації, КПК Республіки Білорусь, які оновили своє кримінально-процесуальне законодавство з урахуванням принципово нової системи організації суспільства, та КПК Латвії, основою якого досі залишається примат державних інтересів перед інтересами особи, свідчить, що оцінювання доказів суддя здійснює, відповідно до КПК Російської Федерації та Латвії, на основі свого внутрішнього переконання, однак російський законодавець зобов'язує при цьому керуватися законом і совістю, а латвійський – законом і правосвідомістю. У КПК Республіки Білорусь формулювання принципу вільної оцінки доказів охоплює лише поняття внутрішнього переконання, що формується на основі всебічного, повного, об'єктивного розгляду всіх обставин справи в їх сукупності. У чинному нині КПК Франції 1958 р. ст. 353 дослівно відображає інструкцію для присяжних засідателів, сформульовану в ст. 372 КПК Франції 1808 р.: закон не вимагає звіту від присяжних, на підставі чого вони дійшли переконання; він не приписує їм правил для визначення повноти та достатності доказів, він наказує їм зосереджено й мовчки заглибитися в самих себе та з'ясувати у власного сумління, яке враження справили на їх розум докази, зібрані проти обвинуваченого, і дані його захисту.

У всі ці фактори впливають на те, як у державі шанують і дотримуються законів. Тому майже всі розумові процеси людини пов'язані з її внутрішнім переконанням і ставленням до таких процесів. Але що в себе включає «внутрішнє переконання», чим та як воно визначається?

Спочатку встановимо, що взагалі треба розуміти під словом «переконання». Переконання – це безсумнівне вірування в щось, проте яке часто супроводжується емоційним забарвленням. Ми підтримуємо думку Ю.Б. Пастернака з приводу емоцій та їх невід'ємного значення для органів кримінального провадження, які здійснюють оцінку доказів. Однак чи можемо ми, спираючись на таке твердження,

говорити про «об'єктивну» оцінку доказів? На нашу думку, «об'єктивна оцінка» означає «тверезий погляд» на всі обставини справи й докази в ній, тобто коли слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд розглядають, оцінюють докази відповідно до вимог закону, а не своєї власної інтуїції, переконання. Лише в такому разі «об'єктивність» у дослідженні буде реалізована повною мірою. Зауважимо, що в реальному житті це все одно неможливо. Людина без емоцій, без їх прояву – не людина. Вона все одно, мислячи хоча б про щось, навіть на підсвідомому рівні, відчуває. Отже, переконання завжди буде супроводжуватися емоціями, почуттями. Проте слід бути обережними. Не можна підміняти факти справи емоційним сприйняттям, інакше можуть траплятися дуже серйозні помилки (у тому числі з неправильною кваліфікацією кримінального правопорушення). Стверджуємо, що ставлення уповноважених осіб кримінального процесу до оцінки доказів повинно бути свідомим, однак не беземоційним і максимально об'єктивним.

Слід повернутися до поняття «внутрішнє переконання». С.М. Смоков [7, с. 10] визначає в дисертації, що внутрішнє переконання слідчого – це стан сформованого професійного знання у свідомості слідчого, коли він вважає зібрані в справі докази достатніми для прийняття рішення, впевнений у правильності свого висновку й готовий до відповідних практичних дій – прийняття рішення відповідно до отриманих знань. О.М. Журова вважає, що формуванням внутрішнього переконання слідчого щодо допустимості доказів, отриманих під час проведення оперативно-розшукової діяльності, є процес утворення у свідомості слідчого чіткого уявлення щодо можливості використовувати фактичні дані як докази за наявності всіх вимог допустимості.

Ю.І. Азаров надає схоже визначення цього терміна: «Внутрішнє переконання – це такий стан свідомості суб'єкта оцінки, коли він упевнений у правильності власних висновків у справі та готовий до практичних дій відповідно до отриманих знань». Як бачимо, у своїх визначеннях науковці виділяють і наголошують на різних аспектах, які, на їх погляд, є найважливішими в наданні повного, чіткого визначення: достатність доказів, їх допустимість, упевненість у наданні своїх висновків тощо. Виходячи з цього, наголошуємо на тому, що ці визначення не повні, їх треба звести в єдине ціле.

А що слід розуміти саме під «внутрішнім» переконанням? Учені В.Ф. Бохан [12, с. 56] та Ю.М. Грошевий взагалі вважають, що таке визначення абсурдне й неправильне, тому що відразу виникає думка про те, що може існувати й «зовнішнє» переконання. «Внутрішнє» переконання має декілька тлумачень. Філологічне значення терміна «внутрішній» – «який міститься всередині», у свідомості особистості, тобто є суб'єктивним. Це ще один аргумент, який підтверджує відсутність повної «об'єктивної» оцінки доказів. В.К. Волошина [13, с. 200] у своїй статті зазначає, що ряд авторів (Ю.Г. Корухов, О.Б. Зелінська) дотримуються позиції, відповідно до якої внутрішнє переконання – категорія суб'єктивно-об'єктивна. З подібною постановкою питання В.К. Волошина не погоджується й пояснює це так: внутрішнє переконання тому й іменується внутрішнім, оскільки властиве конкретному суб'єктові доказування, носить строго індивідуальний особистісний характер і цілком може не збігатися з переконанням інших

суб'єктів доказування. Нам навпаки, більше імпонують думки Ю.Г. Корухова та О.Б. Зелінської, що підтверджується викладеними висновками.

Деякі вчені вважають, що визначення переконання як внутрішнього слід розглядати як фактор, що виключає зовнішній вплив або примус, переконання з боку інших сторонніх осіб (незалежно від того, зацікавлені вони в розгляді справи чи ні). Н.Л. Дроздович переконує, що термін «внутрішнє» підкреслює самостійність суб'єкта пізнання, захист його уявлень від стороннього впливу. Якщо брати визначення «внутрішнє» поряд із переконанням і кримінальним провадженням, то можемо стверджувати, що таке оціночне поняття вміщає в себе поєднання як філологічного значення (у свідомості особистості), так і неможливості втручання в діяльність слідчого сторонніх осіб.

Звернемо увагу на «неможливість втручання» в діяльність слідчого. Чи це насправді так? Проте впливати можуть не лише родичі підозрюваної або потерпілої особи, не лише ті, хто не має ніякого відношення до справи, але й прокурор, слідчий суддя. Хіба вони не втручаються у «внутрішню» свідомість, переконання слідчого, коли наказують йому переробити обвинувальний акт у зв'язку з недостатністю доказів? Адже слідчий переконаний, що все зробив належним чином, надав чітку оцінку доказам. Тому схилиємося до того, що поняття саме «внутрішнього» переконання на практиці не діє, стає фіктивним. На підставі вищевикладеного пропонуємо замінити «внутрішнє» переконання на «особисте» або «власне». Такі визначення доведуть, що слідчий має власні думки, переконання, впевненість, однак при цьому «залишать у тіні» твердження про неможливість втручання в ці думки інших осіб, не зітруть суб'єктивний критерій оцінки доказів.

Встановлено, що оцінка доказів – це логічна, розумова діяльність слідчого, прокурора, судді, слідчого судді, які, спираючись на особисте переконання, закон і правосвідомість, визначають належність та допустимість доказів у кримінальному провадженні, на основі якого обґрунтовують правильність процесуального рішення.

Особисте переконання слідчого, на нашу думку, – це свідоме, власне визначення допустимості, належності, достатності доказів, засноване на всебічному, неупередженому й суб'єктивному розгляді справи, яке ґрунтується на засадах закону, їх оцінці за допомогою набутих знань, які в ході розгляду конкретного кримінального правопорушення набувають професійного значення, надають упевненість слідчому в здійснених ним висновках.

Висновки. Отже, на основі проведеного дослідження констатуємо, що такі на перший погляд дрібні недоліки у визначеннях можуть кардинально змінити сутність певних понять, а в результаті – цілих процесів.

Доцільно зазначити, що внутрішнє переконання під час оцінки доказів слід розглядати в двох аспектах: як метод оцінки та як її результат. Метод оцінки доказів за внутрішнім переконанням повинен бути єдиним для всіх стадій кримінального судочинства й характеризуватися зазначеними нижче рисами:

1. Усі суб'єкти, які оцінюють доказ, повинні керуватися лише своїм внутрішнім переконанням. Вони зобов'язані ознайомитися й проаналізувати всі документи, які надходять до них, потребують їхньої уваги та підпису, мають значення для розслідування конкретного злочину або кримінального проступку. Цим особам та-

кож слід дотримуватися основного невід'ємного правила – не радитися зі своїми колегами, професіоналами або просто незаінтересованими особами, оскільки вони можуть нав'язати свою точку зору слідчому, прокурору тощо. Будь-якій людині властиво піддаватися сторонньому впливу, тому слід уникати розмов про кримінальні справи, що ведуть певні слідчі, прокурори, навіть судді, для отримання належного результату розслідування, розгляду справи.

2. Закон не встановлює формальних правил, що впливають на оцінку доказів. У ч. 2 ст. 94 КПК України зазначено: «Жоден доказ не має наперед встановленої сили». Так, ці особи не мають права вважати повідомлення про злочини, що надійшли від підприємств, установ, організацій, такими, що заслуговують більшої довіри, ніж повідомлення, що надійшли від громадян; вони не повинні надавати перевагу в якості доказів предметам і документам, отриманим за їх ініціативою, на протидію об'єктам, представленим заявником або іншими зацікавленими особами тощо.

3. Що ж до внутрішнього переконання як результату оцінки доказів, то воно залежить від того, на якій стадії кримінального судочинства ця оцінка відбувається. Для прийняття будь-якого процесуального рішення необхідно, щоб слідчий, прокурор і суд були впевнені в його правильності. Закон не завжди передбачає достовірну, повну оцінку доказів. Візьмемо, наприклад, момент порушення кримінальної справи або відмову в її порушенні. Уповноважена особа на цій стадії повинна дійти висновку про те, що є достатні дані, які вказують про наявність ознак злочину або їх відсутність. Але така оцінка має ймовірний характер. Навіть в Єдиному реєстрі досудових розслідувань є пункт «попередня кваліфікація», оскільки зробити остаточний прогноз і визначити характер злочину без розслідування й послідовної повної оцінки доказів представниками правоохоронних органів – неможливо. Так, під час виявлення трупа з ознаками насильницької смерті слідчий зазвичай приймає рішення про порушення кримінальної справи за фактом вчиненого злочину. При цьому може з'ясуватися, що це був нещасний випадок (людина випала з вікна, від чого в неї з'явилися тілесні ушкодження, які вказували на насильницький характер смерті). Викладене свідчить, що первинна оцінка змінюється під час розслідування, а висновки, зроблені на її основі, перевіряються в ході розслідування кримінальної справи.

Література

1. Пастернак Ю.Б. Проблема істини в сучасному кримінальному процесі / Ю.Б. Пастернак // Вісник Львівського університету. – 2009. – № 49. – С. 274–280.
2. Стратонов В.М. Кримінально-процесуальні рішення в системі пізнавальної діяльності / В.М. Стратонов // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – 2009. – № 4. – С. 171–177.
3. Сич В.О. Проблеми вдосконалення діяльності слідчих підрозділів / В.О. Сич // Наукові праці. – 2007. – № 56. – С. 202–208.
4. Дроздович Н.Л. Проблеми визначення поняття внутрішнє переконання судді у кримінальному процесі України / Н.Л. Дроздович // Часопис Київського університету. – 2009. – № 3. – С. 224–229.
5. Дроздович Н.Л. Внутрішнє переконання судді як елемент принципу вільної оцінки доказів / Н.Л. Дроздович // Часопис Київського університету. – 2010. – № 1. – С. 250–258.
6. Журова О.М. Особливості формування уявлення про допустимість фактичних даних та їх джерел, отриманих у результаті оперативно-розшукових заходів / О.М. Журова // Київський юридичний вісник. – 2009. – № 3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Kyuv/2009_3/12.pdf.

7. Смоков С. М. Внутрішнє переконання слідчого і його роль при прийнятті процесуальних рішень : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / С.М. Смоков; Київськ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка – К., 2002. – 13 с.
8. Золотых В.В. Проверка допустимости доказательств в уголовном процессе : [учебное пособие] / В.В. Золотых. – Ростов-на-Дону : Феникс, 1999. – 288 с.
9. Азаров Ю.І. Кримінально-процесуальне право України : [посіб. для підготов. до екзаменів] / Ю.І. Азаров, С.О. Заїка, В.Г. Фатхутдінов. – К.: КНУВС, 2010. – 102 с.
10. Грошевий Ю.М. Професійна правосвідомість судді та правоздатність рішень суду: кримінально-процесуальний аспект / Ю.М. Грошевий // Університетські наукові записки. – 2005. – № 4. – С. 248–255.
11. Дроздович Н.Л. Законодавче закріплення принципу вільної оцінки доказів у країнах романо-германської правової системи / Н.Л. Дроздович // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 2. – С. 137–140.
12. Бохан В. Ф. Формирование убеждений суда / В. Ф. Бохан. – Минск : Изд-во БГУ, 1973. – 92 с.
13. Волошина В.К. Щодо змісту принципу вільної оцінки доказів у кримінальному процесі / В. К. Волошина // Актуальні проблеми держави і права. – 2011. – Вип. 60. – С. 198–204.

Анотація

Шур К. С. Роль внутрішнього переконання слідчого під час оцінки доказів. – Стаття.

Статтю присвячено визначенню особливості ролі внутрішнього переконання слідчого під час оцінки доказів у кримінальному провадженні.

Ключові слова: внутрішнє переконання, слідчий, вільна оцінка доказів, правосвідомість, зовнішнє втручання.

Аннотация

Шур Е. С. Роль внутреннего убеждения следователя при оценке доказательств. – Статья.

Статья посвящена определению особенности роли внутреннего убеждения следователя при оценке доказательств в уголовном производстве.

Ключевые слова: внутреннее убеждение, следователь, свободная оценка доказательств, правосознание, внешнее вмешательство.

Summary

Shchur E. S. Role of internal belief of the investigator at an assessment of proofs. – Article.

Article is devoted to determination of feature of a role of internal belief of the investigator at an assessment of proofs in criminal proceedings.

Key words: internal belief, investigator, free assessment of proofs, sense of justice, external intervention.